

Základní škola a Mateřská škola Klecany, okres Praha – východ
Klecany 375, 250 67
<http://www.zsmsklecany.cz/>

Program primární prevence pro školní rok 2024/2025

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

1. Cíle preventivního programu a výchovně vzdělávací působení

Cíle minimálního preventivního programu pro školní rok 2024/2025 byly vytvořeny tak, aby napomáhaly předcházet sociálně patologickým jevům a řešily problematické situace. Naším cílem je zvýšené působení na žáky a podporování jejich informovanosti a odolnosti vůči výše uvedeným jevům. Důraz klademe na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, vytváření odmítavých postojů k návykovým látkám, osvojování pozitivního sociálního chápání, zachování integrity osobnosti, informovanost žáků (především v hodinách výchovy k občanství a výchovy ke zdraví, chemie, přírodopisu, tělesné výchovy, prvouky, ale i v dalších předmětech) a také na širokou nabídku volnočasových aktivit. Při realizaci tohoto programu chceme vést žáky k sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě, k poznání sebe sama, k zvládnutí stresu, k dovednostem řešit své problémy bez pomoci léků a jiných návykových látek. Za důležitou rovněž považujeme motivaci rodičů a jejich spolupráci v rámci tohoto programu.

1.1 Základní cíle MPP pro školní rok 2024/2025

Mezi základní cíle minimálního preventivního programu ZŠ a MŠ Klecany patří:

- vytvářet a udržovat pozitivní klima ve škole tak, aby žáci a učitelé dokázali hovořit otevřeně a s důvěrou o problémech v třídních kolektivech i ve škole
- podporovat diskusi
- zamezit šikaně a agresivnímu chování žáků, jejich náznakům i projevům
- vést žáky ke zdravému způsobu života a budování kladných hodnotových systémů
- podat žákům informace o legálních a nelegálních návykových látkách, naučit je činit odpovědná rozhodnutí týkající se užívání drog, zapojit se do programů pomáhajících čelit sociálnímu tlaku, zvládnutí konfliktů, úzkosti, stresu apod., zvyšování zdravého sebevědomí
- koordinovat všechny školní i mimoškolní akce v oblasti prevence

1.2 Cílená práce se žáky

Cílená práce se žáky prvního stupně ZŠ:

Primární prevence realizovaná třídními učitelkami v průběhu celého školního roku, a to především v rámci prvouky, vlastivědy, českého jazyka a literatury. Škola je také zapojena do projektu „Ovoce do škol“, který má podporovat zdravou výživu dětí ve školách. Dále na prvním stupni probíhá projekt „Zdravé zoubky dětem“, který je zaměřen na dokonalé pochopení pravidel ústní hygieny, zdravé stravy a používání dentálních pomůcek s ohledem na stáří dětí a s odbouráváním strachu ze zubního lékaře. Děti se také učí základům dopravní výchovy. Učitelé reagují na konkrétní problémové situace, na kterých žákům vysvětlují pozitiva i rizika jejich chování. Podrobný plán prevence 1. stupně je uveden v kapitole 2.

Cílená práce se žáky druhého stupně:

Na druhém stupni bude realizovaný Program všeobecné primární prevence ve spolupráci s lektory ACET ČR, z.s. a s lektorkou pí. Podlahovou. Určený je pro žáky všech ročníků 2. stupně. Uskuteční se prostřednictvím dvou tříhodinových bloků pro každou třídu. První blok by měl proběhnout na podzim 2021 a druhý na jaře 2022. Konkrétní termíny budou upřesněny po vzájemné dohodě školního metodika prevence se společností ACET ČR, z.s. Žáci šestých tříd se zúčastní adaptačního kurzu, který je veden lektory střediska a je zaměřen na aktivity posilující stmelení kolektivu, vzájemné poznání třídního kolektivu a posílení vzájemné důvěry. Dále je primární prevence ve větším rozsahu součástí hodin výchovy k občanství a výchovy ke zdraví, v menším potom ve volbě povolání, v přírodopisu a dalších předmětech. Podrobný plán prevence žáků druhého stupně je uveden v kapitole 2.

1.3 Spolupráce s rodiči

Zajištění vysoké informovanosti rodičů a dobrá komunikace s rodiči je jeden z hlavních cílů naší školy. Rodiče jsou informováni o tom, co se děje ve škole na konzultačních hodinách, třídních schůzkách, formou telefonních rozhovorů i prostřednictvím e-mailů. E-mailové adresy jednotlivých vyučujících, důležitá telefonní čísla, ale také další informace ze života školy jsou uveřejněny na webových stránkách školy www.zsmsklecany.cz. O akcích školy se rovněž dozvědět také prostřednictvím regionálního tisku (Klecanský zpravodaj). Se školou též spolupracuje „Sdružení rodičů a přátel školy“. K lepší propojenosti školy a rodiny dochází i při společných akcích školy s rodiči či akcích jednotlivých tříd.

2. Plán prevence

2.1 Plán specifické primární prevence v jednotlivých třídách 1. stupně

Vyučovací předměty

Třída	Téma	Předmět
I. A, I. B, I. C	Zdravé zoubky – DM drogerie Každý jsme jiný – barva pleti (rasismus) Rodina je důležitá – příbuzenské vztahy Všímáme si pocitů druhých – chování ve škole, ve třídě, ubližování, šikana, chování na ulici Bezpečnost na cestě do školy a ze školy	Prvouka
II. A, II. B, II. C	Finanční gramotnost – Česká spořitelna Prevence a postup při týrání (linka bezpečí) Ohled k zájmům a potřebám druhých Respektování odlišností Soužití v rodině – rozdíly mezi lidmi jsou normální a vítané Lidé s postižením Odlišná etnika Dopravní výchova – bezpečnost na ulici	Prvouka
III. A, III. B, III. C	Online svět Dokážeme se dohodnout? Některé nápady musíme odmítnout I spory v rodině se dají řešit Přispějí k lepšímu soužití v rodině Soužití vyžaduje pravidla Dopravní výchova – bezpečně pěšky, na kole i koloběžce Multikulturní výchovy Environmentální výchova	Prvouka Český jazyk a literatura
IV. A, IV. B IV. C	Z housenky motýlem – dospívání Lidé kolem nás Moje rodina (úplná, neúplná), náhradní výchova Rovnoprávné postavení mužů a žen Zákon o rodině (povinnosti dětí a rodičů) Já a ti druzí – mezilidské vztahy Třída jako společenská skupina – spolupráce a tolerance, přátelství, dorozumívání a komunikace Šikana Linka důvěry, linka bezpečí Pravidla společenského chování	Vlastivěda
V. A, V. B, V. C	Jsi online Evropa – mezilidské vztahy Planeta Země – všude žijí lidé Člověk a jeho životní prostředí	Vlastivěda Přírodověda

2.2 Plán specifické primární prevence v jednotlivých třídách 2. stupně

VI. A, B

Program primární prevence

Téma	Období
<ul style="list-style-type: none">Bezpečný online světKyberšikana	1. pololetí

Výchova k občanství

Rodina, role jejích členů	Září
Komunikace v rodině, mezi vrstevníky a ve společnosti dospělých, funkce rodiny, rodinné vztahy	Říjen
Krizové situace, vyrovnávání se s problémy, dětská krizová centra, linka důvěry	Listopad
Zdokonalování komunikace se specializovanými službami, první pomoc	Prosinec
Pravidla ve škole, denní režim, trávení volného času, osobní hygiena	Leden
Zdravá výživa	Únor
Sestavování jídelníčku	Březen
Pozitivní životní cíle, alkoholismus, tabakismus	Duben
Proměna člověka v dospívání, vztahy mezi chlapci a děvčaty	Květen
Dospívání a vše, co k tomu patří	Červen

Přírodopis

Téma	Období
Nemoci způsobované viry a bakteriemi, ochrana před nimi, zásady sbírání a skladování hub, jedovaté houby, první pomoc při otravě, rizika plísni	Listopad
Parazitičtí prvoci	Prosinec
Parazitičtí ploštěnci a hlísti, prevence	Leden
Parazitičtí roztoči, klíště, prevence, ošetření	Únor
Parazitický hmyz, blechy, vši, komáři, mouchy, rizika přenosu chorob, prevence	Duben
Rizikové druhy blanokřídlých, ostnokožci, rizika při pobytu u moře	Květen
Zásahy člověka do přírody	Červen

Zeměpis

Téma	Období
Lidé v ohrožení (povodně, zemětřesení) – jak se chovat	Leden

Fyzika

Téma	Období
------	--------

Bezpečnost při práci s elektřinou Podstata blesku a způsob ochrany před ním	Květen
--	--------

Informatika

Téma	Období
Seznam se bezpečně – výukový pořad o nebezpečí internetu, chatu a seznámk	Říjen

VII. A, B, C

Program primární prevence

Téma	Období
Kyberšikana, online svět	2. pololetí

Výchova k občanství

Téma	Období
Život v rodině, ve škole a mezi vrstevníky	Září
Komunikace, vliv médií	Říjen
Umění a kultura	
Zdraví, postižení mezi námi	Listopad
Slušnost pro každý den, víra a náboženství	
Poruchy příjmu potravy, alternativní výživa	Prosinec
Ochrana přírodního a kulturního bohatství	
Drogy a jejich účinky, vznik závislosti	Leden
Drogy a legislativa	Únor
Vrstevníci a násilí, agresori a oběti	Březen
Tolerance k národnostním menšinám	
Bezpečnost sportování a silničního provozu	Duben
Lidská práva, rovnost, svoboda	
Sexuální výchova	Květen
Morálka a mravnost	
Sexuální výchova	Červen

Přírodopis

Téma	Období
Nebezpeční plazi, první pomoc při uštknutí zmijí	Listopad
Při probírání čeledí rostlin upozorňováno na jedovaté zástupce	Duben- květen
Zásahy člověka do přírody	Červen

Fyzika

Téma	Období
Oko, jeho funkce, zásady hygieny zraku	Červen

Seminář humanitních věd

Téma	Období
Úvod do psychologie- hry a testy na poznání sebe sama i kolektivu	Září
Projekt – Média? Kdo koho ovládá?	Duben

Informatika

Téma	Období
Seznam se bezpečně – výukový pořad o nebezpečí internetu, chatu a seznámk	Říjen

VIII. A, B, C, D

Program primární prevence

Téma	Období
Welbeing – umění být šťastný	2. pololetí

Výchova ke zdraví

Téma	Období
Osobnost (co už je za mnou, kde právě jsem, kam jdu)	
Rodina, její stabilita, sňatek a manželství	Září
Osobnost (jak se znám, co chci, co mohu)	
Zdraví a nemoc, péče o zdraví	Říjen
Psych. procesy a stavy	
Nemoc a stravování, léky, přírodní prostředky	Listopad
Psych. procesy a stavy (jak se učím, jak prožívám své city)	
Civilizační choroby	prosinec
Člověk v sociálních vztazích	
Zdravá výživa	Leden
Zdravá výživa	Únor
Prevence zneužívání návykových látek	Březen
Osobní bezpečí	Duben
Lidská sexualita	Květen
Rodičovství, prevence	Červen

Přírodopis

Téma	Období	Realizátor
Zdravotní rizika hlodavců, riziko vztekliny zejména v souvislosti s šelmami	Říjen	učitel přírodopisu
Lidská plemena	Prosinec	učitel přírodopisu
Prevence vad kosterní soustavy (páteř, nožní klenba), první pomoc při zlomeninách	Leden	učitel přírodopisu
Prevence chorob oběhové soustavy, infarkt, zástava krvácení, imunita, AIDS, alergie, očkování	Únor	učitel přírodopisu
Onemocnění dýchacích cest- kouření	Březen	učitel přírodopisu

Choroby trávicí soustavy- poruchy příjmu potravy (bulimie, mentální anorexie) Správná výživa, obezita		
Poškození kůže, péče o kůži, vlasy a nehty, hygiena Úrazy a choroby nervové soustavy, ovlivnění nervové soustavy drogami	Duben	učitel přírodopisu
Poruchy a úrazy smyslových orgánů, péče o smyslové orgány, prevence poškození zraku a sluchu Hormonální poruchy, pohlavní soustava, choroby přenášené pohlavním stykem, antikoncepce, vývin člověka, porod	Květen	učitel přírodopisu
Význam genetiky Shrnutí zásad první pomoci a zdraví, drogy	Červen	učitel přírodopisu

Chemie

Téma	Období	Realizátor
Poučení o zásadách bezpečnosti a hygieny práce U každé probírané nebezpečné látky je upozorňováno na jejich nebezpečnost a zásady nakládání s ní, první pomoc	Září	učitel chemie
Pitná voda, hygiena vody	Listopad	učitel chemie
Alkohol, alkoholismus	Duben	učitel chemie

Fyzika

Téma	Období	Realizátor
Elektrické obvody, bezpečnost při práci s elektřinou		učitel fyziky

Dějepis

Téma	Období	Realizátor
Cesta z gheta – středověké předsudky, novodobý antisemitismus	Únor	učitel dějepisu

Volba povolání

Téma	Období	Realizátor
Testy (osobnost, rozhodování, profesní zaměření)	realizace dle aktuální potřeby a složení třídy	výchovný poradce

IX. A, B, C

Program primární prevence

Téma	Období
Ukončování povinné školní docházky, příprava na SŠ	1. pololetí
Sexuální výchova <ul style="list-style-type: none">dospíváme společněrizika sexuálního životarizikové faktory dospíváníwebinář o reprodukčním zdraví mladistvých Zvládání stresu	2. pololetí

Výchova ke zdraví

Téma	Období
Rodina dříve a dnes, její význam, krize rodiny.	Září
Občanskoprávní vztahy Rozpad rodiny	Říjen
Ochrana majetku, odpovědnost za škodu Pohyb, hygiena duševního zdraví, preventivní lékařské prohlídky	Listopad
Trestní právo, děti a paragrafy Význam zdravé výživy, rozmanitost kuchyně	Prosinec
Jak se nestát obětí reklam ve výživě Prevence užívání návykových látek	Leden
Rodina a zákon Proč nebrat drogy, kde hledat pomoc	Únor
VKZ Záchytná sociální síť Drogy a sport, gamblerství, závislost na počítači	Březen
Globální problémy světa Násilí ,vandalismus, bezpečnost v silničním provozu	Duben
Životní perspektivy První pomoc,(ne)plánované rodičovství, antikoncepce	Květen
Těhotenství, porod Pornografie, prostituce	Červen

Přírodopis

Téma	Období
Přírodní katastrofy (zemětřesení, vulkanické jevy), jak se chovat	Prosinec
Přírodní katastrofy ve spojitosti s vodou, povodně	Březen
Vliv člověka na životní prostředí	Červen

Chemie

Téma	Období
Poučení o zásadách bezpečnosti a hygieny práce	Říjen

U každé probírané nebezpečné látky je upozorňováno na jejich nebezpečnost a zásady nakládání s ní, první pomoc	
Sacharidy a výživa, lipidy, tuky vzhledem k výživě, cholesterol	
Vitaminy vzhledem ke správné výživě a prevenci chorob, riziko předávkování vitamínem A, D, hormony, cukrovka	
Drogy a návykové látky, doping ve sportu	Listopad
Plasty a jejich likvidace	březen- duben
Rizika a správné zásady používání hnojiv, pesticidů a léčiv	
Mimořádné události, jak se chovat	Květen- červen
Udržitelný rozvoj, znečišťování životního prostředí	
Zeměpis	
Téma	Období
Postavení národnostních menšin v Česku	
Prolínání světových kultur	
Lidská práva v současném světě	
Ochrana kulturního a přírodního bohatství	Listopad
Přírodní katastrofy	Květen- červen
Fyzika	
Téma	Období
Bezpečnost práce s elektrickým proudem, zásady první pomoci při úrazech elektrickým proudem	Listopad
Dějepis	
Téma	Období
Genocida Židů a Romů za 2. světové války – rasismus, xenofobie	Leden

2.3 Program nespecifické primární prevence školy

Akce školy	Specifikace akce	Období
Adaptační kurzy	Stmelovací akce vybraných tříd	Září - říjen
Sportovní den	Zátokův den, Turnaj pořádaný učiteli TV pro všechny žáky 1. a 2. stupně	Září
Den jazyků	Kulturní rozdíly napříč světadíly	Říjen
Adventní dílna	Tvorba tradičních výrobků – adventní věnce, výzdoba prostoru školy	Listopad, prosinec
Vánoční akce	Vánoční tradice a pohádky	Prosinec
Lyžařský výcvik	Týdenní lyžařský kurz pro 1. a 2. stupeň začátečníky i pokročilé	Leden

Branný den	Soutěž pro 1. i 2. stupeň spojená s rozvojem fyzické kondice a s rozvojem orientace v přírodě	Červen
Školy v přírodě	Týdenní výjezd na ukončení školního roku	Červen

3. Krizový plán školy na rok 2023/2024

Konzumace tabákových výrobků ve škole:

- zabránit v konzumaci,
- tabákový výrobek odebrat,
- o události sepsat stručný záznam s vyjádřením a podpisem žáka (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek),
- založit záznam do agendy školního metodika prevence,
- v případě, že je žákovi více než 15 let, obrátit se na PČR Odolena Voda (tel.: 974 881 700) – možnost udělení pořádkové pokuty do výše 2000,- Kč,
- vyvodit sankce vyplývající ze školního řádu (ředitelská důtka, snížený stupeň z chování),
- informovat zákonného zástupce,
- v závažných, případně opakovaných případech vyrozumět OSPOD (Jan Vaněk, DiS, tel.: 326 653 802, 778 767 948)

Konzumace alkoholu ve škole:

- odebrat jej žákovi a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat,
- v případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, volat 155,
- jestliže akutní nebezpečí nehrozí, sepsat stručný záznam s vyjádřením a podpisem žáka (zejména odkud, od koho má alkoholický nápoj),
- založit záznam do agendy školního metodika prevence,
- v případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumět ihned zákonného zástupce a vyzvat jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole,
- jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumět orgán sociálně právní ochrany dítěte (Jan Vaněk, DiS, tel.: 326 653 802, 778 767 948) a vyčkat jeho pokynů,
- vyvodit sankce stanovené školním řádem (snížený stupeň z chování),
- i pokud je žák schopen pokračovat ve vyučování, ohlásit zákonnému zástupci skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole,
- jestliže se situace opakuje, splnit oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte (Jan Vaněk, DiS, tel.: 326 653 802, 778 767 948).

Konzumace omamných a psychotropních látek (dále jen OPL) ve škole:

- omamnou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat,
- v případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, volat 155,

- jestliže akutní nebezpečí nehrozí, sepsat stručný záznam s vyjádřením žáka a podpisem žáka (zejména odkud, od koho má omamnou látku),
- založit záznam do agendy školního metodika prevence,
- v případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumět ihned zákonného zástupce a vyzvat jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole,
- jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumět orgán sociálně právní ochrany dítěte (Jan Vaněk, DiS, tel.: 326 653 802, 778 767 948) a vyčkat jeho pokynů,
- vyvodit sankce stanovené školním řádem. (snížený stupeň z chování),
- nutné rozlišovat distributora (trestný čin) od uživatele (porušení ŠŘ).
- při důvodném podezření, že ve škole došlo k drapování, volat OO PČR (Odolena Voda, tel.: 974 881 700).

Nález OPL ve škole

V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- látku nepodrobovat žádnému testu ke zjištění její chemické struktury,
- o nálezu ihned uvědomit vedení školy,
- pokud to je možné S OPL nijak nemanipulovat, mohou na ní být otisky prstů,
- v případě, že OPL byla zadržena u některého z žáků, žák se vyjádří do záznamu a záznam podepíše,
- zápisu a rozhovoru s žákem je přítomen ředitel nebo zástupkyně školy,
- o nálezu vyrozumět Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky,
- v případě, že se žák podezřelou látkou intoxikoval, předat podezřelou látku přivolanému lékaři.

Šikana

Definice pojmu

Úmyslné a opakované ubližování slabšímu (neschopnému obrany) jedincem nebo skupinou, jak fyzické, tak i psychické, ponižování lidské důstojnosti, jde spíše o postoj než o čin. Dominantní znak šikany - bezmocnost oběti. Neoddělitelnou součástí problému je skupinová dynamika.

Varovné signály pro rodiče- dítě nemá kamarády, nechce jít do školy, střídá různé cesty do školy a ze školy, žádá o peníze, často „ztrácí“ věci, trpí zdravotními problémy (bolesti břicha, hlavy apod.), zdržuje se většinou doma, má výkyvy nálad, odmítá se svěřovat. Rodiče by měli rozlišit běžnou šarvátku od skutečné šikany a informovat neprodleně pedagogy.

Postup při řešení šikany:

- NTU, DTU, DŘŠ nebo snížená známka z chování
- Převedení dítěte do jiné třídy
- Doporučit rodičům oběti i agresora návštěvu v poradenském zařízení
- Doporučit rodičům umístění dítěte do pobytového zařízení SVP, diagnostického ústavu
- Podání návrhu orgánu sociálně- právní ochrany mládeže k zahájení řízení předběžného opatření (OSPOD Brandýs nad Labem, Jan Vaněk, DiS, tel.: 326 653 802, 778 767 948)

- Při zvláště závažném případě šikany kontaktovat rovnou policii ČR (Odolena Voda, tel.: 974 881 700).

Základní postup při odkrývání a řešení šikany:

(osm kroků při řešení počáteční šikany)

- rozhovor s informátory a oběťmi
- nalezení vhodných svědků
- individuální, popř. konfrontační rozhovory se svědky
- ochrana oběti
- rozhovor s agresory, popř. konfrontace mezi nimi
- výchovná komise
- rozhovor se zákonnými zástupci oběti
- práce se třídou

Vypracovala: Mgr. Lucie Jeřábková
školní metodik primární prevence